

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 22. Possumus. Dignitatis amore tument qui respondent Possumus: mendaces filij hominum in stateris; similes elephanti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

pulos, turbines, ne submergatur. Vinam prout id quod in praetera bonu videtur consideratis, sic & eiusdem labores ac pericula ob oculos vo-
bis ponere is: *O Vinam* (exclamat Bernard.) *tam Sermon 77. vigilat reperirentur ad thorum, quam alac es cur- sup. Cant. ruit ad carbedram.* Hinc D. Cyprian. hanc eduxit propositionem: *Sicut peremptoria est altitudo quajia, ita periculosa est oblatio.* Hae vox *Per- sentia* & *remporia* derivatur a *Perimere*, mortem quarit, qui quarit dignitates, easque praeten- it, sed & periculosissimum est, eam oblatam, nec praetensam acceptare. De his eleganter disputat, ipse qui in omnibus rem penetravit, noster Angelicus Do- ctor D. Tho. Perpende quid de praetensis sit iudicium.

D. BERN. Sermon 77. vigilat reperirentur ad thorum, quam alac es cur- sup. Cant. ruit ad carbedram. Hinc D. Cyprian. hanc eduxit propositionem: Sicut peremptoria est altitudo quajia, ita periculosa est oblatio. Hae vox Per- sentia & remporia derivatur a Perimere, mortem quarit, qui quarit dignitates, easque praeten- it, sed & periculosissimum est, eam oblatam, nec praetensam acceptare. De his eleganter disputat, ipse qui in omnibus rem penetravit, noster Angelicus Do- ctor D. Tho. Perpende quid de praetensis sit iudicium.

Opus de erud. prin. l. 1. cap. 1.

§. 22. *Possumus, Dignitatu amore tument qui respondent: Possumus: mendaces filij hominum in statera; similes elephan- ti.*

43 **P**otesis bibere calicem &c. Respondent: *Possumus* in proprio responsum ambrosius: Potes tu, qui Episcopatum ambrosio satisfacere obligationi? Praelatis tu statera reddere ha- rum omnium rationem? Potes tu, qui iudicatum praetendis tui implere celsitudinem tribunalis? Tibine ascribis videre processum (a) titium a- raudum in fustissimum? Potes tu, qui regimen conyrtis iura is, tota nocte obire moenia dissoluto, & immorigero? Et super omnia, plane persuades ac filis te statera posse dare tuarum omnium obli- a ionum rationem in fe- uerissimo Dei tribunalis: *Possumus*. O Sanctissimi Apostoli, negare nemo potest, vident omnes, non- dum vos vberiori Spiritus luce promotos esse
Mo. 35. in ad perfectiora, heu quam ignoratis (deslet D. Imperjer. Chryostom.) quanta sit ponderis, quanta ama- ritudinis calix iste Salvatoris: cuius nec vultum quidem vidistis, nec prima essis assecuti vesti- gia, vobis, illud merito posset exprobrari: *Dul- ce bellum inexpleris*. Est calix iste tam horren- dus, adeo expauescendus, ut illum ipsum, qui ip- sa caelorum erat fortitudo, ad primum eius in- titum, & solo odore quo eum Angelus naribus obli- Redemptoris ebibendum ad terram pro- straverit, ut sudore totus immadverit sangui- neo: & vos audacter dicatis: *Possumus*? Optime vobis Salvator exprobravit, ut vestram inuerecun- dam confunderet praesumptionem (ait D. Hieronym.) quando hora iam imminente, quo calix

(a) Do- ctes va- rui.

alie biberetur, vos aduocavit, ut vel vnicu hora D. sibi comites adesset laterones ac vigilas ora- tores, quod nec potuistis: *Sic, non potuistis vnicu hora vigilare mecum? Vna hora vigilare non pot- sunt somno, marora & carnis fragilitate superari.* Quid hoc est dicere: *Possumus bibere calicem, & non potuistis, nec vna quidem hora vigilare me- cum.*

Non nego satis mirari quam eleganter D. Ba- sil. Exponat illa psalmista verba: *Verumtamen si- vani filij hominum, mendaces filij hominum in statera, ut decipiant ipsi de vanitate in idipsum.* Legit D. Basilium Theodotione: *Vapor Equant se in altum homines ut vapor tenuissimus, sine vlla subsistentia. Exurgunt isti vapores in aliq- cerebri tui quod ascendere possit cathedram E- piscopalem. Ar. hieripiscopalem, quod ni & Papa- lem, quod fieri aut eligi possit in iudicem tam in civibus, quam etiam ualibus, imo & in go- bernatorem: atamen vana sunt: quia nullo iuri fundamento. Vbi est scientia? Vbi virtus? Vbi ze- lus & fortitudo? Vbi oratio? ac devotio omis e- mumentia? O vanas cogitationes! Dominus scit cogitationes hominum: quoniam vanae sunt. At vnde enascuntur? *Mendaces filij hominum in statera.* Attendunt (inquit D. Bernard.) id quod est be- noris, auctoritatis, potentis, celsitudinis in Can- ridditionis, mitra, pedu, virga, pectoralis, stipa- torum, virtutes vero partesque tanto muneri necessarias, vir s. zelum, metiam no perpendunt, quae cuncta calix iste requirit, ut ebibatur, eun- que amaritudo sorbeat, unde & seipsos mise- re hac inaudita decipiunt vanitate: *Ut decipiant ipsi de vanitate in idipsum.* Hae illos obsecrat ambitio, ne res, ut decet appendant in statera iusta ac circum tam directe componant que- admodum Apostolus, dum diceret: *Ipsi in no- bis nos metipso morientes, & comparantes nos me- ritipso nobis. Nos autem non in immensum gloriami- mur.* Non illi virtutibus suis metiuntur dignitates, sed stia tantummodo ambitione: *In nobis nos- metipso morientes*: appendunt honorem, pro- ventum, delicias, unde & euanescent. Elephas symbolum est ambrosii. O quantum dorso suo suscipit onus, turrim sustinet, qualem leg- mus ligneam, instar castru, ex qua triginta duo viri depugnabant: *Et Israel magister be- stia.* Quis ita to ferendo oneri vires misistat? Elephanti? honor; huius est enim ardentissimus: quia dum illi detegunt caput, notissimum eum vocant, & coram eo genu flectunt quasi adorantes: ad quodcumque se paratum ostendit bellicum stratagemata. O te elephantem ambi-*

ambitiosum honoris scientissimum? Num
ferre vales tantæ pondus dignitatis? Num
humeris tuis excipere potes curam vnus pagi
mille animarum? ciuitatis decem millium, &
Prouinciæ centum millium? Possumus. Atten-
dunt enim honorem ac reuerentiam sibi præ-
stam, omnes ei caput suum aperire, Domi-
num appellare, se submittere, genua flectere his
solummodo oculos intendunt, ad tale pondus
suscipendum; & voce libera audio responde-
tes: Possumus. Attamen respondete mihi: Num in
Dei poteritis stricto iudicio rationem exactam
dare animarum, iudicium hoc subire durissi-
mum, de quo prima veritas: *Iudicium durissimū,*
his qui præsumunt, fiet. Num reddere poteritis ra-
tionem damnorum, quæ in domo talis ministri
conigerunt, & in basilica mercatorum, & in tū-
dinalibus; & in puella, & in copulata coniū-
gio? Possumus. Satis liquet, vos huius necesse
pondus gravitatem, sicut nec hi duo Apostoli
Christi calicis pondus & amaritudinem, qui
admoto primis eorum labris Christi calice,
nec pedibus subsistere, sed nec vnâ horâ cū
Christo vigilare poterunt. Optimè monet D.
Jacobus: *Nolui plures magistri fieri fratres mei: ten-
tes, quoniam manus iudicium sumitis.* Nomine
Magistri veniunt Episcopi ac Prælati, quibus
cōpetit alios docere. Considerate, (monet) quod
quāto sublimius est magistrum, maiorque
numerus, quas curandas suscipitis, animarum,
tantō crescent & altius, quas pro his reddere
tenemini rationes, duriusque Dei iudicium.
Ad perpendiculum occurrit hic D. Bern. con-
tra eos, qui sibi persuadent, se posse quemli-
bet oblatum calicem epotare, ac si inter manus
inciderent tyrannorum, satis habere vinū, vt crati-
culam sustineant Laurentij, leones D. Ignatij,
pūbaras obferrosque D. Vincentij carceres; D.
Cypriani exilia, aliaque similia tormenta, quibus
si hæc proponerentur, ac quaerere ur: *Potestis bi-
bere calicem,* inveniunt antea responderent, & vt
credunt veraciter: *Possumus.* O fratres dilectissi-
mi ait Bern. Quam vos ipsos fallitis, & quā
longe inde abestis, vt operibus hoc impleatis
quod tam liberaliter promissis addideratis. Ex-
ponit, quæ grauissima pertulit pro Christi fide
inuitus Martyr D. Clemens Pontifex tormen-
ta, & sibi proponens, quanta illa pertulit patien-
tiam, quarta mentis aëritate, calicem hunc ama-
rissimum hauserit, licet enim carnem suam vt
suum diligeret, Deum tamen vt Dominū suum
diligebat ardentius, vnde bene impensam cen-
sebat vitam cognis perdere, ne animæ, Dei-

que iacturam pateretur, Audite, precor, ipsum
Bernard. *Dic quæso, nobis, anima sancta, quæ sic cor-
pus tuum supplicij exponebas, obsecro diligebas il-
lud an non? Vtique diligebas, inquit, nemo enim
enquam odio habuit carnem suam. Diligebas ergo
eam, sed parum diligebas, tanquam ancillam, &
multo magis diligebas Dñm Deum, vique proba-
tio dilectionis esset operis exhibitio, valenter ipsam
quoque pro eius gloria mortē corporis amplē abar.
Hinc in nostram inuehitur D. Bern. pusillan-
mitatem. An eandem cum martyre gloriam præ-
terdicas, idem concupiscitis regnum, agitur
quod ille pro illo egit, obtinendo? Quæ pro
Christo flagella sustinuit: quam bonorū iactu-
ram? quæ exilia, quas mortes? Hemo erat simi-
lis nobis pelle, carne, & ossibus hæreticæ pœnæ, do-
loresque sentiebat, vt nos in hominibus hæc omnia
totus persusus gaudie festinuit; vt gloriā, quā
modo fruitur, frueretur: Ecce beatus Clemens homo
erat similis nobis: passibilis, eadē circumdatus infirmi-
tate, & carni suæ eadē vinculo naturalis affectionis
inhærens. Quo iure eo præsumis temeratus ascen-
dere, dū te vel passum quidē vltimo modo eius ve-
ligijs inhæretis posuisti animosus nec ponere in-
terdis? Estne tibi mens eiusdem cum eo gloriæ
fieri consolalem? Attende num tibi sit animus,
vt & eiusdem sis pœnæ cum ipso consolalis.
Audi quid tibi dicat iam martyrio afficiendus,
tormenta perpeffurus: *Potestis bibere calicem quō
ego bibiturus sum?* iam vos percipio; & illi & n. i.
hi respondentes: *Possumus.* Possumus quidē, sed
potentia non redigimur ad actum: iam enim
tempora transierunt tyrannorum, qui pro Christi
fide perimebant Christianos: Respondent aliqui:
*Possumus, si opportunitas non deesset, sed tempus
persecutionis cessauit.* Verè, charissime, salua tua
pace dixerim non tibi fidem achilæo, parcis ve-
nitati, tibi ipsi hoc in potis.*

Nosti Christi axioma, qui in minimo est in-
fidelis, erit & in maiori, & qui se modicè attol-
lere non posse confiteatur, vt verum esse censeat,
sibi vires ad tollendum medium deficere: In
minimis probate, quam viriliter in maiori certam-
mine stare possitis. Quæ sunt tibi vires? Dicit te
si ferre nō posse vel vnus puncturam aciculae,
verbulum mordax, quattuor assium iacturam, vi-
deo te vt leonem rugientem; eo quod aliter tibi
stomachum mouerit; vel si medio verbulo tibi
defuerit, grauius cōquereris. Domine, hoc per-
ferre nequeo, nemo tantam posset sustinere ca-
lumnia, & qui tantam inuidus dissimulet iacturam
nullus est. Hocane verum est? Si vnicum ver-
bulum iustar puncturæ acicula; quo te proxi-
mus

mus pupigit vel leuiter effendit; pro Christo
 non posse perferre protestaris, quis mihi persua-
 deat te lancearum punctiones, gladius, machete
 ras quibus te miles, te tortor aggrediatur, posse
 sustinere non perturbatum. Quotidi: ceditis pun-
 ctis? Si tibi pectus deficiat, si languat animus,
 ad leui lima verbera, ad verba strepidet, quibus
 te diabolus impetit, per tibi inimicos, & aperto
 ore latearis, te nec debere, nec posse talia ani-
 mo sustinere tranquillo, quid fastuosus elateris per-
 ferre te posse verbera durissima, flagra asperri-
 ma, gladios acutissimos, ignes voracissimos? Si
 disciplinam propriis infidelium manibus, non su-
 stines ad carnis tue mortificationem, & ut im-
 possibile conuerteris nudis decumbere tabulis,
 via aut altera nocet: qui ferre poteris plumba-
 tis, atteri, ferreis vinculis excarnificari, quibus
 ossa commiuebant, frustaque carnis ex-rabe-
 bant? Si perterritus hares ad sensum tuorum
 vel minimam mortificationem, si frigeat animus
 ad bonorum iacturam, lucri detrimentum, lin-
 guae à murmuratione refrigerationem, loci fru-
 gendū, ubi grauissima te semper urget diaboli
 tentatio, cenā opipara abstinentiam, &c. Quo-
 modo tibi vigeat animus ad famem, inopiam,
 ergastula, catenasque perferendas? Si ad quatuor
 tibi à diabolo propositos denarios, te ipsum non
 contines, sed ad oblatum honoris punctum ani-
 mus ad illud floccipendendum languescat: quid
 rerum ageres propositis tibi ab Imperatoribus
 honoribus, diuitiis, magistratu, sedibus prima-
 riis? Si in huiusmodi certamine periclitamur, se vix
 resistimus si succumbimus, quid in illo tam graui
 certamine faceremus: si iunctis fragilibus cedit in-
 firmas nostras, quomodo telis resistet? Proprio te
 ore conuincit vates Hieremias: Audit ut opinor
 te multa iactantem, & ad grauissima quaeque ti-
 bi proposita dicentem: Possumus. Ita pro Christo
 patiar libens carceres, verbera, scuticas, crucem,
 exilia, mortem cum martyribus, si se mihi offer-
 ret occasio; O te miserum, quomodo tibi ipsi
 verba das: Si cum pedibus currens laboras, quo-
 modo poteris contendere cum equis. Si praecurere
 pedes non possis, qui pedecentim propreditun-
 tur, quis tibi credet iactanti te cum equis posse
 contendere velocioribus. Tuam agnosce infu-
 mitatem tuam, ppenle miseriam, re ogia quid
 in diebus his Apostolis proponatur, quos delu-
 sit praesumptus nimis animus, qui proposito sibi
 à Christo calice passio: is acerbissimo, quem ipse
 bibiturus erat, respondens inuadit: Passu-
 mus, cum ita sit, quod hora iam imminente pas-

sonis, eum vix à longè contuentes Christum
 relinquunt, hic illucque pauca diffugiant, possi-
 modum verò Spiritus gratia roborati, illum
 ebberunt, implentes hanc Christi praedictionem:
 Calicem quidem meum bibetis. Haec ubi est gra-
 tia postulanda, quae tibi ministrat animos, vires
 suggerat ipsis cruciationis fortiores, cuiusque co-
 no adserberetur, non tua pusillanimitas, quod
 pro Christo valentes dolores potaque sustine-
 re grauios.

§ 23. Non est meum, Christo non conu-
 ni sedes suas dare superbu, in alios muten-
 tur viros, vt dixit Saul: Sa nuel.

Calicem meum bibetis sedere autem ad dexte-
 ram meam vel sinistram, non est meū dare
 vobis. O caelum Domine, quia peccor,
 rati te negastuum esse illud dextera vel
 sinistram dare in regno tuo? Num te non illum
 esse credimus Dominū, qui in his omnia potes?
 Dominum gloriae te tuus vocat Apostolus, praeter-
 xerat Vates Evangelicus de te hoc egiū: Volun-
 tas Domini in manu eius dirigetur dilectus quoque
 tibi discipulus idē de te restatur: cedit Iesus: quia
 omnia dedit ei Pater in manus? quid moror in tu
 ipse ais: Omnia mihi tradita sunt à Patre meo. An
 non tu ille qui manibus tuis tenes diademata
 potiori iure quam Iesus filius Ioseph? Et ipse
 nō dixit: Pater non iulicet quemquam, sed
 me iudicium dedit filio? An idem in tuo non vales
 regno, quod in mundi regno diabolus? De illo
 sic ipse: Cur volo de illo: Tu verò de tuo sic ais:
 Non est meum dare? Communis declaratio caput,
 quod Christus de se legitur, vt homo est, in-
 ferior Pater, & ait D. Cyrillus quod hoc res, oniso D. C.
 confundere voluerit si per am discipulo omni
 ambitionem profunda sua humiliter: Ab inani
 gloria, & improba ambitione filios Zebedaei deieret.

Huius occasione multa eaque praecleara cō-
 gerunt Sancti Patres. Sufficiat tibi vincus D. D. Ambr.
 Non a salute dixi: Non est meum dare, sed non est
 meum dare vobis, hoc est. Non sibi potestatem
 statim deesse afferens, sed meum est eorum. Iam
 dignus conceptus, quem D. Aug. sui ingenij
 acumine profecurur, ex quo idem sumptus D.
 Remigius. Pe pende, quod non solum dicit, nō
 est meum dare, sed addit: Vobis. Qui estis vos?
 superbi. Non est ergo meum dare vobis: na Deus su-
 perbi resistit, humilibus autē dicit gratia. ait D. Aug. D. Ambr.
 gult. Delinite vos ipsi tales esse: Superbi tume-
 tus humilitate dei, imimini: ambiosi estis: estote
 mole-

DIVVS
 BER.
 HIER.
 C. 12. 7.

Ephe.
 11.
 Gal.
 1.
 D.
 Ep.
 Dan.
 ad J.
 To.
 Ex.